

Souhrnná teritoriální informace:

Malawi

Zastupitelský úřad 24. 5. 2024 15:34

Malawi je vnitrozemský stát v regionu jižní Afriky. Jedná se o republiku prezidentského typu. Malawi patří mezi vůbec nejchudší země na světě (HDP na hlavu činil za rok 2023 zhruba pouhých 650 USD). V žebříčku zemí podle Indexu lidského rozvoje za rok 2023 Malawi obsadilo 172. příčku ze 193. Země je prakticky závislá na pomoci zahraničních donorů. Státní instituce jsou obecně velmi slabé. Všeobecně rozšířeným nešvarem je korupce, obvinění z ní se nevyhýbají ani nejvyšším ústavním činitelům.

Zemědělství je nosným sektorem ekonomiky, vytváří cca 30 % HDP, zaměstnává 80 % populace a tvoří 90 % exportních příjmů. Základní pěstovanou plodinou je kukuřice, dále se pěstuje tabák, cukrová třtina, bavlna, čaj, brambory, maniok, čirok, luštěniny, podzemnice olejná, makadamové ořechy. Živočišná výroba je zaměřena na chov drůbeže, skotu a koz. Klíčovými vývozními položkami jsou tabák (cca 70 % celkového vývozu, celosvětová poptávka po něm ovšem dlouhodobě klesá) a čaj (cca 10 %). Průmysl se na tvorbě HDP podílí cca 15 % a je orientován zejména na zpracování zemědělských plodin. Vzhledem k existenci doposud málo využívaných zásob některých nerostných surovin (uhlí, uran, bauxit, zlato, platina, kovy vzácných zemin) do budoucna zřejmě poroste význam těžebního průmyslu. V roce 2024 se očekává obnovení těžby uranu, která byla řadu let pozastavena z důvodu nízkých světových cen této suroviny.

Vývoz z ČR do Malawi je nevýznamný, limitovaný nízkou kupní silou obyvatelstva a jen pomalým rozvojem průmyslové výroby v Malawi. Potenciální příležitosti pro uplatnění českých dodavatelů lze spatřovat mj. v oblasti zemědělské mechanizace, obnovitelných zdrojů energie (včetně řešení off-grid), příp. různého spotřebního zboží.

Tato souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Lilongwe
Počet obyvatel	21,30 mil.
Jazyk	oficiální jazyk angličtina a chewa, další domorodé jazyky
Náboženství	křesťanství (79 %), islám (14 %), ostatní (7 %)
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Lazarus Chakwera
Hlava vlády	Lazarus Chakwera
Název měny	malawiská kwacha (MWK)
Cestování	
Časový posun	+1 hod. (v létě +0 hod.)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Pavel Procházka
Ekonomický úsek	Ing. Milan Kalců, MBA
Konzulární úsek	PhDr. Michal Novák, LL.M.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	13,642
Hospodářský růst (%)	1,6
Inflace (%)	28,8
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Malawská republika (Republic of Malawi)

Malawi je prezidentská republika s pluralitním systémem politických stran. Prezident je volen přímo a je hlavou státu i předsedou vlády. Je volen na pět let stejně jako členové Národního shromáždění, kteří jsou taktéž voleni v jednomandátových volebních okrscích. Politický systém Malawi lze definovat jako částečně svobodný (podle Freedom House Indexu data za rok 2023, 66 bodů ze 100). Současná vláda je u moci od roku 2020, kdy Ústavní soud (v afrických poměrech bezprecedentně) zrušil znovuzvolení dosavadního prezidenta Muthariky na základě žaloby opozice pro rozsáhlé volební iregularity a nařídil prezidentské klání opakovat. V něm zvítězil lídr hlavní opoziční strany Lazarus Chakwera (výsledky voleb do parlamentu a do místních zastupitelstev zůstaly beze změny). V jednokomorovém parlamentu žádná politická síla nemá zjevnou většinu, parlament tak zůstává rozdrobený, koalice se staví ad-hoc dle tématu.

Étos změny, který Chakweru vynesl k vítězství ve volbách, ale dostal velmi rychle významné trhliny – roztržitý parlament a příliš křehká koalice recyklující mnohé kontroverzní politiky nutí prezidenta k ústupkům, které jsou pro mnoho jeho voličů nepřijatelné. Prezident Chakwera požádal občany o trpělivost a představil poměrně ambiciózní plán reforem, které by měly oživit ekonomiku země. Realizace reforem ovšem doposud příliš nepokročila. V zemi se také dalo do pohybu vyšetřování mnohých korupčních kauz z minulosti, na lavici obviněných se už ale ocitli i členové nové vlády. Příští všeobecné volby proběhnou v září 2025.

1.2 Zahraniční politika země

Obecně se Malawi navzdory své chudobě a malé rozloze snaží být aktivní ve své zahraniční politice: Země je členem AU, SADC, COMESA a Commonwealth. Země se podílí na peace-keepingových misích OSN v DRC, Jižním Súdánu či Dárfúru či misi AMISOM v Somálsku. Celkově je zahraniční orientace spíše pro-západní a pro-evropská, dochází však k intenzifikaci zejména ekonomických vztahů s Čínou a Indií. Nejvýznamnějším ekonomickým partnerem zůstává JAR.

EU představuje nejvýznamnějšího obchodního partnera Malawi i největšího donora. Zahraniční pomoc ovšem byla v minulých letech pozastavována a obnovována potom, co byla odhalena rozsáhlá zpronevěra prostředků zahraničních dárců. Prioritními oblastmi spolupráce s EU jsou „zelená“ ekonomická transformace, dobré vládnutí a lidský rozvoj a sociální inkluze.

V dubnu 2024 vláda ratifikovala Tripartitní zóny volného obchodu (společná zóna COMESA, SADC a EAC), díky čemuž si slibuje snažší obchodování na regionálním trhu. V roce 2021 Malawi ratifikovalo dohodu o Africké kontinentální zóně volného obchodu (AfCFTA). V rámci zóny volného obchodu SADC již Malawi odstranilo veškerá cla s výjimkou dovozů z JAR, u těch dohodu blokuje pokračující problém s deklarací původu zboží (re-deklarace dovezeného zboží za zboží jihoafrické).

Z důvodů pohraničních sporů zůstávají chladné vztahy s Tanzanií, naopak poměrně aktivní jsou vztahy se Zimbabwe. Jako regionální hrozbu pak vláda v Lilongwe vnímá pokračující radikalizaci islámské mládeže v severním Mosambiku a konflikt s islamistickými skupinami v mosambické oblasti Capo Delgado. Z pohledu migrace je země převážně tranzitní pro migrační toky z Rohu Afriky a regionu Velkých jezer, cca 100 000 občanů Malawi žije v JAR jako ekonomičtí migranti.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel (odhad 2023): 21,3 mil.

Hustota zalidnění: 180 obyv./km²

Cca 80% obyvatelstva žije na venkově. Země trpí prudkým populačním růstem (3,3 % ročně, což je jedna z nejvyšších hodnot na světě)

Věková struktura:

- 1 0 – 14 let: 45,9 %
- 1 15 – 64 let: 51,4 %
- 1 nad 65 let: 2,7 %

Malawi je multietnický stát, obyvatelstvo je tvořeno většinou bantuskými etnickými skupinami, kterým dominuje Chewa (35,1 %). Dále jsou zastoupeny skupiny Lomwe (18,9 %), Yao (13,1%, podél jihovýchodní hranice s Mosambikem), Tumbuka (9,4 %, převážně na severu), dále Nyanja, Sena, Tonga, Ngonde a Ngoni. Obyvatelstvo evropského a asijského původu tvoří méně než 1 %.

Náboženské složení:

- 1 křesťané (většinou protestanti, dále katolíci a příslušníci afrických křesťanských církví) 79 %
- 1 muslimové 14 %
- 1 ostatní 5 %
- 1 tradiční náboženství 2 %

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Malawi patří k vůbec nejchudším státům světa. Podle odhadu IMF činila výše HDP na hlavu za rok 2023 zhruba pouhých 650 USD. Podle údajů Světové banky za rok 2023 žilo přes 70 % obyvatel Malawi v extrémní chudobě (tj. za méně než 2,15 USD na den). Malawi je závislé na financování zahraničních donorů (očekává se, že zahraniční granty budou ve fiskálním roce 2023/2024 tvořit až 21,2 % celkových příjmů státního rozpočtu). Dominantním sektorem národního hospodářství je zemědělství, hlavními vývozními komoditami jsou tabák a čaj. Brzdou ekonomického rozvoje jsou velmi slabé instituce a nepříznivé podnikatelské prostředí, korupce či nedostatečná elektrifikace - v průměru jen 19 % obyvatel má přístup k elektřině (44 % obyvatel ve městech a pouhých 5 % obyvatel na venkově). Vzhledem k málo diverzifikované ekonomice je Malawi značně zranitelné vnějšími šoky, jako jsou výkyvy počasí (sucho, cyklony) nebo ceny komodit na mezinárodních trzích. Významným zdrojem příjmů je též cestovní ruch (v roce 2022 představoval 10,2 % HDP).

Ekonomickou situaci v roce 2023 významně ovlivnil cyklon Freddy, který v prvním čtvrtletí 2023 způsobil rozsáhlé záplavy, které poškodily infrastrukturu a způsobily nenahraditelné ztráty zemědělskému sektoru. Z tohoto důvodu došlo v roce 2023 k dalšímu propadu exportu a rychlému nárůstu importu (především potravin, pohonných hmot a hnojiv). Právě rostoucí ceny těchto importovaných komodit opět prohloubily schodek obchodní bilance, který přesáhl čtvrtinu HDP. Centrální banka Malawi v listopadu 2023 znovu přistoupila ke skokové devalvaci malawiské kwachy o 44 %, což dále tlačí na růst cen importovaných komodit a odráží se v očekávání vysoké inflace také v roce 2024. Země čelí akutnímu nedostatku deviz, což se projevuje výpadky v zásobování pohonnými hmotami, některými potravinami a spotřebním zbožím. Meziroční míra inflace se za rok 2023 vyšplhala v průměru na 28,8 % z důvodu rostoucích cen potravin a pohonných hmot na mezinárodních trzích i devalvace malawské kwachy, cílové pásmo centrální banky je přitom 3 – 7 %.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	4,22	0,79	1,6	1,5	2,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	1628,25	1725,74	1770	1810	1850
Inflace (%)	9,33	20,95	28,80	33,9	26,4
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	1,125	1,023	1,103	1,124	1,183
Import zboží (mld. USD)	0,003	0,003	0,003	0,004	0,004
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-2,048	-2,004	-2,042	-2,125	-2,193
Průmyslová produkce (% změna)	3,53	1,53	1,40	2,20	2,40
Populace (mil.)	19,64	20,16	20,69	21,24	21,80
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Malawi již několik let hospodaří s vysokými rozpočtovými schodky, v rozpočtovém roce 2023/2024 deficit zřejmě opět dosáhne hodnoty okolo 10 % HDP. V roce 2022 Mezinárodní měnový fond Malawi schválil dvanáctiměsíční program (staff monitored programme), který i přes neúspěšné dojednání restrukturalizace dluhu a zvýšení devizových rezerv vyústil v poskytnutí úvěru v rámci tzv. rozšířené úvěrové facility v listopadu 2023. Čtyřletý úvěrový rámec je podmíněn implementací rozsáhlých reforem s cílem snížit deficit státního rozpočtu a restrukturalizací zahraničního dluhu, který přesahuje 88 % HDP. Z tohoto úvěrového rámce Mezinárodního měnového fondu v celkové hodnotě 175 mil. USD bylo v roce 2023 uvolněno 35 mil. USD na nástroj „food shock window“. I přes to však vláda pokračuje ve snižování subvencí na kukuřici a elektřinu. Jednání se zahraničními věřiteli, především s Čínou a Indií, pokračují. Malawi podobně jako jiným nízko-příjmovým zemím se však nedaří využít tzv. Společného rámce G20, neboť cca 80 % dluhu připadá na multilaterální věřitele, kteří nejsou součástí tohoto schématu.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-10,10
Veřejný dluh (% HDP)	72,30
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-1,477
Daně	2024
PO	viz kapitola 2.4
FO	viz kapitola 2.4
DPH	viz kapitola 2.4

2.3 Bankovní systém

Malawský bankovní systém je relativně málo rozvinutý. Komerční banky nicméně poskytují všechny běžné služby, vč. akreditivů. Užívání platebních karet je zatím méně rozšířeno a omezeno na platby ve větších obchodech, hotelech apod., a to zejména ve větších městech. V domácím platebním styku se užívá malawiská kwacha, nejpoužívanější měnou v zahraničním platebním styku je americký dolar.

Funkci bankovního dohledu a řízení monetární politiky plní centrální banka – Reserve Bank of Malawi, která má pobočky v Lilongwe a Blantyre. Na jejích webových stránkách lze najít [seznam komerčních bank](#) působících v Malawi s odkazy na jejich weby. V reakci na růst inflace a pod tlakem Mezinárodního měnového fondu Centrální banka Malawi v únoru 2024 zvýšila základní úrokovou sazbu na 26 %, oproti roku 2022 to představuje růst o více než 12 %.

2.4 Daňový systém

Daňový systém Malawi je poměrně komplikovaný a relativně často v něm dochází ke změnám. Předmětem zdanění jsou příjmy ze zdroje v Malawi, bez ohledu na daňovou rezidenturu plátce.

Sazba daně z příjmu fyzických osob je progresivní podle ročního příjmu v Malawi:

- 1 0 – 1 200 000 MWK: 0 %
- 1 1 200 000 – 5 400 000 MWK: 25 %
- 1 5 400 000 – 30 000 000 MWK: 30 %
- 1 nad 30 000 000 MWK: 35 %

Daně z příjmu právnických osob: Běžná sazba v Malawi registrovaných právnických osob činí 30 %. Společnosti se sídlem mimo Malawi (pobočky) odvádějí 35% daň. Společnosti, které působí v prioritních sektorech (zpracování zemědělských surovin a výroba elektřiny) neplatí korporátní daň až po dobu 10 let, následně platí sníženou daň ve výši 15 % (nerezidentní firmy 20 %).

DPH: Základní sazba je 16,5 %. Nulovou sazbou jsou zatíženy učebnice a školní potřeby, hnojiva, nákladní vozidla a sůl. Od daně jsou osvobozeny strojní zařízení pro výrobu, vodní hospodářství a finanční služby, zařízení a přístroje na solární pohon (panely, inventory, světla aj.) a na zkapalněný zemní plyn (LPG).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní bilance ČR s Malawi je dlouhodobě negativní. Vývoz z ČR do země je minimální, ačkoli za poslední dva roky zaznamenal relativně výrazný nárůst. Dovoz z Malawi do ČR je tvořen z většiny dovozem tabáku, druhou nejvýznamnější položkou je cukr. Významným faktorem limitujícím dovoz z ČR je velmi nízká kupní síla obyvatelstva a jen pomalý rozvoj průmyslové výroby v Malawi.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,02	0,03	0,04	0,05	0,03
Export do ČR (mld. CZK)	0,10	0,13	0,07	0,26	0,23
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,09	0,10	0,03	0,21	0,20

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
269	Oděvy staré a ostatní textilie staré, hadry	10,58	33,06
894	Kočárky dětské, hračky, hry a potřeby sportovní	5,45	17,03
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	4,02	12,56
728	Stroje, zařiz. ost. pro určitá odvětví průmyslu, díly	3,90	12,19
598	Výrobky chemické různé j. n.	3,85	12,03

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
121	Tabák nezpracovaný, odpad tabákový	210,11	91,35
061	Cukr, melasa a med	11,11	4,83
061	Cukr, melasa a med	1,41	4,83
071	Káva a náhražky kávové	1,14	0,50
075	Koření	1,09	0,47

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU je pro Malawi důležitým obchodním partnerem. Malawi patří mezi tzv. nejméně rozvinuté země (LDCs), disponuje proto v rámci programu „Everything but Arms“ volným a bezcelním přístupem na evropské trhy. Z pohledu Malawi má vzájemný obchod dlouhodobě aktivní bilanci. Vývozu do EU z Malawi dominuje tabák, čaj, káva, cukr, ryby. Dovozy z EU jsou tvořeny ponejvíce stroji a mechanickými zařízeními, vozidly a farmaceutickými výrobky.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	141,29	112,28	109,47	169,48	138,44
Export do EU (mil. EUR)	266,17	201,65	214,55	243,30	241,66
Saldo s EU (mil. EUR)	124,88	89,37	105,08	73,82	103,22

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Malawi má dlouhodobě hluboce pasivní bilanci zahraničního obchodu vzhledem k velmi nízké exportní výkonnosti.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	726,91	599,96	826,07	702,98	778,61
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Příliv přímých zahraničních investic do Malawi byl v posledních letech velmi nízký. Podle údajů UNCTAD v roce 2018 dosáhl hodnoty 959 milionů USD, nicméně pak došlo k výraznému poklesu. Celkový objem přímých zahraničních investic v Malawi činil v roce 2022 188,56 milionů USD, což představovalo jen velmi mírný nárůst oproti předchozímu roku. V porovnání s ostatními africkými zeměmi je příliv přímých zahraničních investic do Malawi relativně nízký. Hlavními zahraničními investory v zemi jsou Austrálie, Čína, Indie, Korejská republika, Jihoafrická republika, Spojené arabské emiráty a Velká Británie.

Nejvíce přímých zahraničních investic přitahuje zemědělský sektor, následovaný energetikou a těžbou. V posledních letech se zvýšil zájem o projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie, zejména v solární a vodní energetice. Nedávné objevy nalezišť vzácných zemin v blízkosti jezera Malawi zřejmě přilákají nové investice do těžebního sektoru, zkoumá se i možný výskyt ropy. Mezi další odvětví, která nabízejí investiční příležitosti, patří zpracování zemědělských produktů, zpracovatelský průmysl a cestovní ruch. Žádné české investice v Malawi nejsou.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Malawi je součástí regionu Východní a jižní Afriky, se kterým EU dojednala prozatímní Dohodu o hospodářském partnerství (interim Economic Partnership Agreement - EPA). Tu podepsaly Seychely, Madagaskar, Mauritius, Zimbabwe a Komory; Malawi dosud stojí mimo tuto dohodu.

Smlouvy s ČR

Mezi ČR a Malawi není uzavřena žádná bilaterální smlouva.

3.4 Rozvojová spolupráce

Malawi je prakticky závislé na zahraniční rozvojové pomoci. V posledních letech zde malé rozvojové projekty realizuje i ČR skrze zastupitelský úřad v Lusace. Žádné další instrumenty české rozvojové spolupráce v Malawi realizované nejsou.

Čeští podnikatelé a investoři v Malawi mohou díky programu Národní rozvojové banky Záruka zahraniční rozvojové spolupráce získat záruku za úvěr až do 80 % jistiny úvěru do výše 50 mil. Kč s dobou ručení až 8 let.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Malawi není do MOP zahrnuto.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Malawská společnost je v mnoha ohledech stále ještě poměrně tradiční. Středoevropana často nepříjemně překvapí zejména nedochvilnost, nedodržování termínů a slibů obecně či obtížné jednání s úřady. Počítat je třeba s relativně vysokou mírou korupce.

4.2 Oslovení

Styl osobní komunikace je oproti středoevropským zvykostem poněkud formálnější. Klade se větší důraz na zdvořilost. Při osobním setkání je obvyklé se s každým pozdravit, příp. se představit. Pozdrav probíhá standardně podáním ruky. Oslovuje se obvykle příjmením, spíše nežli křestním jménem – „Mr./Mrs. X“, je vhodné oslovit případným akademickým titulem či zastávanou funkcí (např. ředitel, náměstek, apod.). Obvyklou součástí pozdravu je zdvořilé „How are you?“ apod. s přiměřenou odpovědí. Za zdvořilé je rovněž považováno zeptat se na zdraví partnera a jeho rodiny. Obecně je „small talk“ běžnou součástí konverzace. Obvyklé je vyměnit si s partnerem klasické vizitky.

4.3 Obchodní schůzka

Při plánování obchodní schůzky je třeba vzít v úvahu všeobecně rozšířenou nedochvilnost.jednání jsou často odkládána, a to i na poslední chvíli. Toto platí dvojnásob při jednání se zástupci státních institucí. Při plánování času zahájení i délky jednání je zpravidla nutné počítat s velkorysou časovou rezervou. Značně disciplinovanější bývají v tomto ohledu osoby evropského původu, u nichž se silně projevuje anglosaský styl jednání. Ve zvyklostech a ve způsobu jednání je obecně dosud stále cítit přežívající britský vliv.

Schůzky probíhají často jako oběd či večeře v restauraci, stejně dobře je však možné setkat se v kanceláři. Pozvání obchodního partnera domů je do doby příp. navázání důvěrnějšího osobního vztahu neobvyklé. Předávání darů není nutně očekáváno, nicméně většinou potěší a může pomoci navázat bližší vztah. Alkohol není obvyklé nabízet; Malawi je poměrně konzervativní křesťanská země, přičemž příslušníci některých církví jsou ke konzumaci alkoholu zdrženliví, kromě toho cca 14 % obyvatel jsou muslimové. Na venkově přetrvává tradiční rozdělení společenských rolí, tj. výrazně vyšší zastoupení mužů v podnikatelských a úředních funkcích. Ve městech se ovšem tyto tradiční rozdíly již stírají. Obecně se projevuje úcta starším lidem.

Relativně formální a konzervativní styl se uplatňuje i v oblékání. Pánové by na první jednání měli přicházet v obleku a kravatě (vzhledem ke klimatu se doporučují lehké materiály), odpovídající formální oblečení se doporučuje i ženám. Atmosféra během jednání však často bývá méně formální než v mnoha evropských zemích. Bližší fyzický kontakt (objímání apod.) není obvyklý, vnímaný rozsah osobní zóny je nicméně menší, než na co jsme zvyklí z ČR.

4.4 Komunikace

Oficiálním jazykem země je angličtina, s níž se dá v obvyklém obchodním prostředí domluvit prakticky kdekoliv. Navázání hlubšího obchodního vztahu je obvykle dlouhodobější záležitostí, přičemž je téměř nezbytná (většinou opakovaná) osobní interakce. Pro jednání je možné využít všech běžných komunikačních prostředků, poměrně často je však možné setkat se s tím, že partner nereaguje na emaily. Obvykle bývá účinnější telefonická komunikace. Velmi oblíbenou (a obvykle nejspolehlivější, pokud jde o reakci partnera) je aplikace WhatsApp.

4.5 Doporučení

Je třeba počítat s tím, že korupce je v zemi dosti rozšířená. Malawi se v žebříčku zemí podle tzv. Indexu vnímání korupce organizace Transparency International za rok 2022 umístilo na děleném 110. místě ze 180 hodnocených zemí.

Při jednání s úřady je třeba počítat se zdlouhavými, nepřehlednými a mnohdy chaotickými procesy a absencí, resp. nedodržením standardizovaných procedur. Obecně je při jednání s místními partnery lépe se zdržet kritiky politického systému nebo fungování státních institucí.

Zdvořilost a snaha nezklamat partnera vede často k tomu, že místní partneři neřeknou přímo „ne“, pokud jde o jejich schopnost či možnost něco sehnat, zařídit apod. Sliby je třeba brát s notnou dávkou opatrnosti a spíše s nižším očekáváním. Dohodnuté časové rámce bývají velice často naprosto nedodržovány.

4.6 Státní svátky

Oficiální státní svátky:

- 1 1. leden – Nový rok
- 1 15. leden – John Chilembwe Day
- 1 3. březen – Den mučedníků
- 1 Velký pátek a Velikonoční pondělí (pohyblivé)
- 1 1. květen – Svátek práce
- 1 14. květen – Narozeniny prezidenta-zakladatele Kamuzu Bandy
- 1 6. červenec – Den nezávislosti (hlavní státní svátek)
- 1 14. říjen – Den matek
- 1 25. – 26. prosinec – Vánoce

Dále se slaví pohyblivé muslimské svátky (např. Eid al Fitr). U většiny svátků platí, že pokud připadají na víkend, je dnem pracovního volna následující pondělí.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Dovoz zboží z ČR do Malawi komplikuje nízká kupní síla, geografická vzdálenost a logistická náročnost, orientace na tradiční (především jihoafrické) dodavatele a neexistence vzájemné smluvní základny. Většina zahraničních firem dováží zboží prostřednictvím místních dovozců nebo agentů, případně si v zemi zakládá kancelář. Navázání vztahu s místním spolehlivým partnerem (dovozcem, distributorem, zástupcem) je většinou základní podmínkou úspěšného obchodu.

Distribuci zboží v Malawi ztěžuje zastaralá infrastruktura a obtížná dopravní dostupnost řady míst. Ačkoliv se dojezdové časy do dvou klíčových přístavů v Mosambiku (Beira vzdálená 900 km a Nacala vzdálená 1000 km) v posledních letech zkrátily, stále platí, že žádný námořní přístav není z Malawi dostupný za méně než 12 hodin. Čekací doby na mosambických hranicích jsou někdy velmi dlouhé. Z praktických důvodů (rychlost odbavení v přístavu) řada malawských importérů a exportérů preferuje 2300 km vzdálený Durban v JAR nebo Dar es Salaam v Tanzanii. Spotřební zboží lze na místním trhu nejlépe uplatnit prostřednictvím dovozců/distributorů a velkoobchodů, které již mají vybudované distribuční kanály pro místní maloobchodní řetězce. Základním kritériem většiny potenciálních distributorů je cena, která musí být i po započítání nákladů na dopravu a zvýšených cel konkurenceschopná ve vztahu k jihoafrickým, příp. asijským a dalším dodavatelům.

Zahraniční obchod je do značné míry liberalizován. Dovošní cla jsou diferencována podle země původu dováženého zboží. Preferenční přístup na malawský trh mají dovozci ze zemí Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) a Společného trhu pro Východní a Jižní Afriku (COMESA). Český vývozce musí dovozci v Malawi dodat kopii faktury, nákladní list (Bill of Lading), osvědčení o původu zboží (u některých druhů), podrobný seznam a popis zboží a avízo o zaslání. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Dále je třeba dokládat přepravní list (Way Bill v případě dopravy po zemi), nebo letecký nákladový list (Air Way Bill). Proclení je možné provést na jakémkoliv hraničním přechodu do Malawi včetně mezinárodních letišť.

Podrobné informace o celních předpisech a procedurách, včetně kompletního celního sazebníku, lze najít na webu [Malawi Revenue Authority](https://www.malawi-revenue.gov.mw/).

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zahraniční investoři se registrují u Malawi Investment and Trade Centre (MITC), které by mělo pomoci s vyřízením všech potřebných formalit. Standardními formami obchodních společností jsou Public Limited Liability Company (a.s.) a Private Limited Liability Company (s.r.o.). Joint-venture je preferovanou (a nejrozšířenější) formou společnosti se zahraniční účastí. Investovaný kapitál se registruje u Reserve Bank of Malawi (přes založený účet u komerční banky). Minimální výše investovaného kapitálu je stanovena na 50 000 USD. Následné vystavení investiční licence u MITC je zpoplatněno částkou 1 000 USD. Povolení k pobytu pro zahraniční investory se vydává na 5 let s možností prodloužení a stojí 2 100 USD.

Postup potřebných kroků pro registraci firmy v Malawi je popsán na webu MITC. Nejprve je nutné registrovat jméno společnosti, dále je vyžadováno zapsání firmy do obchodního rejstříku (Registrar General of the Ministry of Justice), registrovat kapitál u Reserve Bank of Malawi (prostřednictvím komerční banky, u které má firma účet) a registrovat firmu pro platbu daní (u Malawi Revenue Authority). Pro zahraniční zaměstnance je následně potřebné získat pracovní povolení a místní zaměstnance registrovat u ministerstva práce.

5.3 Marketing a komunikace

Sektor marketingu a reklamy je vcelku dobře rozvinutý a v zásadě se metody neliší od evropských. Běžnými způsoby jsou inzeráty v tisku a odborných časopisech, velkoplošné billboardy, reklamní spoty v televizi a rádiu a v posledních letech rychle roste význam reklamy na internetu a sociálních sítích. Lze využít všech hromadných sdělovacích prostředků.

Tištěnými médii s největším dosahem jsou The Nation a The Daily Times. Seznam malawských médií s kontakty lze najít na webu [Media Institute of Southern Africa](#).

Vzhledem k minimálnímu povědomí zambijských spotřebitelů o českých výrobcích je potřeba efektivního marketingu obecně důležitá, aby se mohly prosadit proti již zavedené jihoafrické i další (zejména asijské) konkurenci. Také v oblasti marketingu je vhodné mít na paměti spíše konzervativní charakter malawské společnosti a mravů.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Malawi je signatářem většiny standardních mezinárodních úmluv a protokolů zaměřených na ochranu duševního vlastnictví, včetně Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl a Pařížské úmluvy. Jako člen WTO je Malawi signatářem dohody TRIPS. Malawi je rovněž členskou zemí WIPO (World Intellectual Property Organization) a přijalo národní zákony na ochranu duševního vlastnictví.

Navzdory účasti v těchto mezinárodních konvencích i existenci příslušných institucí a zákonů na ochranu duševního vlastnictví na národní úrovni bylo dosud učiněno velmi málo pro řešení rozšířeného problému prodeje padělků všeho druhu (počítačového softwaru, léků, ošacení, atd.). Ochrana duševního vlastnictví nepatří mezi vládní priority.

5.5 Trh veřejných zakázek

Zadávání veřejných zakázek v Malawi se řídí Public Procurement and Disposal of Assets Act z roku 2017. Na jeho základě byla vytvořena nová instituce pro regulaci, dohled a správu veřejných zakázek - Procurement and Disposal of Assets Authority (PPDA). PPDA formálně splňuje mezinárodní standardy, pokud jde o nezávislost a právní autoritu. V praxi nicméně stále neplní jednu ze svých hlavních funkcí, a to centralizaci informací o probíhajících veřejných zakázkách v zemi. Jednotlivé entity navzdory své právní povinnosti informace o jimi vyhlášených veřejných zakázkách PPDA často nezasílají. Na webu PPDA lze nalézt informace o příslušných procedurách a požadavcích, seznam vypisovaných tendrů je však značně neúplný.

Korupce a role osobních známostí při udělování státních zakázek zůstávají velkým problémem. Státní i soukromé firmy mají obecně při účasti v tendrech stejné podmínky, někdy ale státní firmy získají výhodnější vládní půjčku a v několika případech jim byla přidělena státní zakázka bez výběrového řízení. Vláda je rovněž považována za méně spolehlivého plátce za dodané zboží či služby. Úspěšná účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace a zajištění relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru.

Vládní tendry bývají zveřejňovány v domácím i zahraničním tisku. Důležitým zdrojem informací je Malawi Investment and Trade Centre (MITC), na jehož webových stránkách lze nalézt informace o veřejných investičních projektech v Malawi.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Malawi je členem Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA), přistoupilo k Mezinárodní konvenci o urovnávání investičních sporů (ICSID) z roku 1965. V Malawi jsou uznávána rozhodnutí cizích soudů a arbitrážních těles za předpokladu, že jsou registrována místními soudy a že je takovéto řešení uvedeno ve smlouvě. Doporučuje se velmi důkladné prověření obchodních partnerů (due dilligence) před samotným uzavřením smlouvy, ve smlouvě je nutné specifikovat způsob a místo řešení případných sporů. Obchodní spory před místními soudy jsou spojeny s vysokými náklady, pomalým soudním řízením a nízkou vynutitelností rozhodnutí (zejména v případě aribtrážního řízení). Pokud jde o platební podmínky, za nejobvyklejší a nevhodnější praxi pro dovozce do Malawi lze označit platbu předem (při nižších objemech) nebo neodvolatelný akreditiv. Při opakovaných dodávkách a velmi dobré znalosti obchodního partnera lze přistoupit i na platbu po dodávce zboží.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza: O malawské vízum lze nově požádat online na stránkách <https://evisa.gov.mw/>. Občané ČR mohou získat vízum na hraničních přechodech a mezinárodních letištích, dopředu lze požádat také na Velvyslanectví Malawi v Berlíně. Základním typem víza je turistické vízum platné na 3 měsíce pobytu. Dalšími typy jsou víza oficiální, diplomatická a tranzitní. Poplatky v dubnu 2023 byly: Tranzitní vízum (platnost 7 dní) 50 USD, jednovstupové vízum na 3 měsíce 75 USD, vícevstupové vízum na šest měsíců 150 USD, vícevstupové vízum na dvanáct měsíců 250 USD.

Požadavky na cestovní doklady: Cestovní pas platný alespoň 6 měsíců po předpokládaném opuštění země. Rodiče cestující s dětmi mohou být vyzváni k předložení jejich rodných listů, rodič cestující sám s dítětem může být požádán o doložení souhlasu druhého rodiče s cestou dítěte. Při příjezdu z oblastí zasažených žlutou zimnicí se vyžaduje předložení očkovacího průkazu s vyznačeným očkováním proti této nemoci. Cizinecká policie může vyžadovat i prokázání dostatečných finančních rezerv pro pobyt v Malawi.

Specifika, bezpečnostní situace, doporučení turistům: Malawi je v afrických poměrech relativně bezpečnou zemí, je však třeba dbát obecných zásad a uvědomovat si, že Evropan již svým odlišným vzhledem může přitahovat nežádoucí pozornost. Hrozí nebezpečí kapsářství a vykradení zaparkovaných vozidel. Po setmění se nedoporučuje přesouvat se pěšky, ale spíše využít služeb taxi nebo hotelového vozidla. Ačkoli míra kriminality je podle regionálních standardů nízká, objevují se případy vloupání, včetně ozbrojených gangů. Politické mítinky a jiná shromáždění mohou přerůst v násilné potyčky s policií, je dobré se jim proto vyhýbat.

Fotografování vojenských zařízení, vládních budov a jiných strategických objektů (mezi něž patří také nádraží či letiště) je zakázáno. Homosexuální pohlavní styk je nezákonný. Užívání drog a jejich pašování (včetně marihuany) jsou trestné činy. Tresty mohou být vysoké. Je nezákonné nakupovat, prodávat, zabíjet nebo odchyťovat chráněná divoká zvířata nebo obchodovat s jejich částmi bez licence. Malawi je signatářem Úmluvy CITES, která zakazuje obchod se slonovinou. Nákup surových drahých kamenů je nezákonný.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Malawská vláda motivuje zahraniční firmy, aby upřednostňovaly vyškolení a zaměstnání místních pracovníků před zaměstnáváním pracovních sil ze zahraničí. Získat pracovní povolení proto bývá obtížné a je považováno za jednu z velkých překážek pro zahraniční investory.

Podle zákona může investor zaměstnat cizince v případě, že neexistuje dostatek vhodných a kvalifikovaných místních pracovníků. Existují dva typy pracovního povolení pro cizince: dočasné pracovní povolení (Temporary Employment Permit) max. na 6 měsíců s možností prodloužení, a pracovní povolení (Employment Permit) max. na 2 roky s možností prodloužení. Žádost podává za zaměstnance zaměstnavatel, a to osobně nebo online na [webových stránkách imigračního úřadu](#), kde jsou uvedeny podrobné podmínky pro jednotlivé typy povolení. Poplatek při podání žádosti činí 100 USD, v případě jejího kladného vyřízení se za vydání povolení platí 2 000 USD. Pracovní povolení je požadováno i v případě pracovníků nevládních organizací, církevních charit apod.

5.9 Veletrhy a akce

Jediným významnějším veletrhem v zemi je Malawi International Trade Fair, všeobecný veletrh organizovaný Malawskou konfederací obchodních komor a konaný každoročně v Blantyre v rozmezí měsíců květen - srpen.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Pro Malawi je akreditováno Velvyslanectví ČR v Lusace, v Lilongwe se nachází honorární konzulát ČR.

Velvyslanectví České republiky v Lusace:

Adresa: 4 Twin Palm Road, Kabulonga, Lusaka, Zambia

Tel.: +260 211269884

E-mail: lusaka@mzv.gov.cz

Web: www.mzv.gov.cz/lusaka

Nouzová linka: +260 966 732 849

Pracovní doba velvyslanectví je pondělí-pátek od 7:45 do 16:15 hod.

Pro cestu z letiště či z centra města doporučujeme využít taxi.

Úřad se nachází v bezprostřední blízkosti „Kabulonga Roundabout“, který slouží jako známý orientační bod.

Honorární konzulát ČR v Lilongwe:

Adresa: Area 14, Plot 14/205, Lilongwe, Malawi

Vedoucí úřadu: Jan Duchoslav

Tel.: +265 993 62 94 35

E-mail: lilongwe.honorary@mzv.gov.cz

Agentura CzechTrade není v Malawi zastoupena. Nejbližší kancelář agentury CzechTrade se nachází v Jihoafrické republice:

Zahraniční kancelář CzechTrade v Johannesburgu:

Adresa: 26 Olympus Crescent, Mykonos Estate, Johannesburg

Web: <https://www.czechtrade.cz/zahranicni-kancelare/jihoafricka-republika>

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Telefonní čísla pro tísňová volání jsou 997 (policie), 998 (záchranná služba) a 999 (hasiči). Zdravotnická zařízení a telefonní spojení v Malawi jsou na nízké úrovni, zejména ve venkovských oblastech. Nemusí být dostupné ani základní léky a čisté jehly. Tísňové služby jsou omezené.

Zdravotnická zařízení v Malawi obecně neodpovídají evropským standardům z pohledu přístrojového vybavení a dostupnosti zdravotnického materiálu. Lepší péči nabízejí soukromé kliniky v největších městech:

Lilongwe:

African Bible College (ABC) Community Clinic, Lilongwe, tel.: +265 1 761670

Good Hope Clinic, Lilongwe, tel.: +265 997 69 16 06, <https://www.africanbiblecolleges.com/mission-hospital>

Seventh Day Adventist Hospital Lilongwe, Lilongwe, tel.: +265 1 771 543

Blantyre:

Adventist Hospital, Kabula Hill Rd, Blantyre, tel: +265 1 820488; +265 1 820537 Mwaiwathu Hospital, Old Chileka Road, Blantyre, tel.: 265 1 686 946/947/948/949,

<https://bah.adventist.org/>

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Vláda:

State House (Úřad prezidenta): <https://statehouse.mw/https://statehouse.mw/>

Ministry of Defence: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries>

Ministry of Finance and Economic Affairs: <https://www.finance.gov.mw/>

Ministry of Education: <https://www.education.gov.mw/>

Ministry of Energy: <https://www.energy.gov.mw/>

Ministry of Foreign Affairs: <https://www.foreignaffairs.gov.mw/>

Ministry of Health: <http://www.health.gov.mw/>

Ministry of Gender, Community Development and Social Welfare: <http://www.gender.gov.mw/>

Ministry of Labour: <http://www.labour.gov.mw/>

Ministry of Justice : <http://www.justice.gov.mw/>

Ministry of Local Government : <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries#>

Ministry of Information and Digitilization: <https://ict.gov.mw/>

Ministry of National Unity: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries#>

Ministry of Natural Resources and Climate Change: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries#>

Ministry of Agriculture and Food Security: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries>

Ministry of Trade: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries>

Ministry of Lands: <http://www.lands.gov.mw/>

Ministry of Transport and Public Works: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries>

Ministry of Mining: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries>

Ministry of Homeland Security: <http://www.demo.gov.mw/homesecurity/>

Ministry of Water and Sanitation: <http://www.malawi.gov.mw/index.php/parliament/government-ministries#>

Ministry of Youth and Sports: <http://www.youth.gov.mw/>

Hospodářská komora:

Malawi Confederation of Chambers of Commerce and Industry: <http://www.mccci.org/>

Agentura na podporu investic:

Malawi Investment and Trade Centre: <https://www.mitc.mw/>

Daňový a celní úřad:

Malawi Revenue Authority: <https://www.mra.mw/>

Centrální banka:

Reserve Bank of Malawi: <https://www.rbm.mw/>